

**OŚWIADCZENIE
RADY MIASTA GDAŃSKA**

z dnia 2026 r.



Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2026.662 t.j. ze zm.), § 44 ust. 3 Statutu Miasta Gdańska stanowiącego załącznik nr 1 do Uchwały nr LI/1431/10 Rady Miasta Gdańska z dnia 26 sierpnia 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2010 r., nr 119, poz. 2300; z 2014 r. poz. 472 i 3489; z 2018 r. poz. 4010; z 2022 r. poz. 2935) oraz § 14 ust. 1 pkt 2 Regulaminu Rady Miasta Gdańska stanowiącego załącznik do Uchwały Nr LIII/1551/10 Rady Miasta Gdańska z dnia 28 października 2010 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu Rady Miasta Gdańska, zmienionej uchwałami: Nr XXIX/800/16 z dnia 29 września 2016 roku oraz Nr XII/239/19 z dnia 27 czerwca 2019 roku podejmuje się:

**OŚWIADCZENIE
w sprawie potępienia uchwał Lwowskiej Rady Obwodowej
dotyczących ustanowienia roku 2027 rokiem Ukraińskiej Powstańczej Armii**

§ 1.

Rada Miasta Gdańska wyraża zdecydowany sprzeciw wobec uchwał Lwowskiej Rady Obwodowej dotyczących ustanowienia roku 2027 rokiem Ukraińskiej Powstańczej Armii (UPA) i jej dowódcy. Wszelkie próby gloryfikowania organizacji i osób odpowiedzialnych za zbrodnie popełnione na polskiej ludności cywilnej, w tym za ludobójstwo na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej są niedopuszczalne i zasługują na jednoznaczne potępienie.

§ 2.

Rada Miasta Gdańska przypomina, że w latach 1943–1945 oddziały Ukraińskiej Powstańczej Armii oraz współdziałające z nimi formacje i grupy nacjonalistów ukraińskich dopuściły się masowych, planowych i niezwykle brutalnych zbrodni na polskiej ludności cywilnej. Ich ofiarami padły dziesiątki tysięcy bezbronnych ludzi, w tym kobiety, dzieci i osoby starsze, mordowanych wyłącznie ze względu na polską narodowość.

Zbrodnie te, określane przez polskie państwo jako ludobójstwo, należą do najtragiczniejszych wydarzeń w historii narodu polskiego. Nie mogą być relatywizowane, usprawiedliwiane ani przemilczane. Niedopuszczalne jest również przedstawianie organizacji i osób odpowiedzialnych za ich dokonanie jako jednoznacznie pozytywnych bohaterów narodowych, z pominięciem odpowiedzialności za cierpienie i śmierć niewinnych ludzi.

§ 3.

Rada Miasta Gdańska uznaje, że oddawanie publicznego hołdu sprawcom tych zbrodni stanowi naruszenie pamięci o ich ofiarach oraz godzi w uczucia rodzin i potomków pomordowanych. Prawda historyczna, szacunek dla ofiar i jednoznaczne potępienie zbrodni popełnionych na ludności cywilnej powinny stanowić fundament wzajemnego zrozumienia i pojednania między narodami. Nie można budować trwałych relacji na przemilczaniu tragicznych wydarzeń ani na gloryfikowaniu ich sprawców. Pamięć o ofiarach wymaga prawdy, szacunku i sprawiedliwości. Nie może być podporządkowywana doraźnym interesom politycznym.

§ 4.

Rada Miasta Gdańska uznaje decyzję Lwowskiej Rady Obwodowej za szczególnie szkodliwą w obecnej sytuacji międzynarodowej, gdy Polska i Ukraina, wobec trwającej rosyjskiej agresji, potrzebują wzajemnego zaufania, solidarności i bliskiej współpracy.

Tego rodzaju działania nie służą budowaniu dobrych relacji między naszymi państwami, samorządami i mieszkańcami. Przeciwnie – pogłębiają historyczne podziały, wywołują uzasadniony sprzeciw i podważają wieloletnie wysiłki podejmowane na rzecz polsko-ukraińskiego pojednania. Prawdziwe pojednanie polsko-ukraińskie nie jest możliwe bez uznania prawdy o popełnionych zbrodniach, godnego upamiętnienia ich ofiar oraz jednoznacznego odrzucenia kultu sprawców.

§ 5.

Gdańsk, miasto o szczególnym doświadczeniu historycznym, którego tożsamość nierozzerwalnie związana jest z walką o wolność, solidarność, poszanowanie godności człowieka oraz odpowiedzialność za pamięć o ofiarach zbrodni, nie może pozostać obojętny wobec prób gloryfikowania sprawców zbrodni.

Od początku pełnoskalowej rosyjskiej agresji Gdańsk i jego mieszkańcy okazują Ukrainie solidarność, udzielając wszechstronnej pomocy jej obywatelom. Miasto rozwija również współpracę z ukraińskimi samorządami, w tym ze Lwowem, uznając bezpośrednie relacje między społecznościami lokalnymi za ważny element budowania pokojowej przyszłości Europy. Tym bardziej Rada Miasta Gdańska oczekuje od ukraińskich partnerów odpowiedzialności za podejmowane decyzje oraz poszanowania bolesnych doświadczeń historycznych narodu polskiego. Współpraca polskich i ukraińskich samorządów powinna opierać się na wzajemnym szacunku, zaufaniu i odpowiedzialności za budowanie dobrych relacji między mieszkańcami obu państw. Solidarność z narodem ukraińskim w jego walce o wolność i niepodległość nie oznacza jednak i nigdy nie może oznaczać przyzwolenia na fałszowanie historii, przemilczanie zbrodni ani gloryfikowanie ich sprawców.

§ 6.

Rada Miasta Gdańska stoi na stanowisku, że Lwowska Rada Obwodowa powinna wycofać się z tej decyzji. Rada Miasta Gdańska apeluje również o podejmowanie działań służących rzeczywistemu pojednaniu polsko-ukraińskiemu, opartemu na prawdzie historycznej, wzajemnym szacunku i godnym upamiętnieniu wszystkich niewinnych ofiar. Prawdziwa przyjaźń między narodami wymaga nie tylko solidarności w obliczu współczesnych zagrożeń, lecz także odwagi w mierzeniu się z najtrudniejszymi kartami wspólnej historii. Pamięć o ofiarach nie może dzielić naszych narodów, ale jej poszanowanie jest niezbędnym warunkiem trwałego pojednania i dobrosąsiedzkiej współpracy.

§ 7.

Rada Miasta Gdańska zobowiązuje Przewodniczącą Rady Miasta Gdańska do przekazania niniejszego stanowiska Lwowskiej Radzie Obwodowej, Radzie Miejskiej Lwowa, Ambasadzie Ukrainy w Rzeczypospolitej Polskiej oraz Ministerstwu Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 8.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Agnieszka Owczarczak

UZASADNIENIE

W dniu 20 października 2026 r. Lwowska Rada Obwodowa podjęła uchwały dotyczące upamiętnienia w 2027 roku Ukraińskiej Powstańczej Armii (UPA), Romana Szuchewycza oraz Ołeha Olżycza. Decyzje te wywołały uzasadniony sprzeciw w Polsce ze względu na historyczną odpowiedzialność UPA za masowe zbrodnie popełnione na polskiej ludności cywilnej, w szczególności na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej w latach 1943–1945.

Zbrodnie te stanowią jedną z najtragiczniejszych kart wspólnej historii Polski i Ukrainy. Pamięć o dziesiątkach tysięcy niewinnych ofiar, w tym kobiet, dzieci i osób starszych, wymaga szczególnego szacunku, a wszelkie formy gloryfikowania organizacji i osób odpowiedzialnych za te wydarzenia muszą spotykać się z jednoznacznym sprzeciwem. Podejmowanie uchwał upamiętniających UPA i jej przywódców, bez jednoznacznego odniesienia się do odpowiedzialności za popełnione zbrodnie, jest działaniem głęboko krzywdzącym wobec rodzin ofiar i wszystkich osób pielęgnujących pamięć o tragedii Polaków na Kresach Wschodnich.

Rada Miasta Gdańska stoi na stanowisku, że żadna organizacja odpowiedzialna za masowe mordy na ludności cywilnej nie powinna być przedmiotem bezkrytycznej gloryfikacji. Ocena tych zbrodni nie może zależeć od aktualnej sytuacji międzynarodowej ani od współczesnych sojuszy politycznych.

Podjęcie przez Lwowską Radę Obwodową uchwał upamiętniających UPA jest szczególnie niepokojące w obecnej sytuacji międzynarodowej. Polska od początku pełnoskalowej agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę udziela Ukrainie szerokiego wsparcia politycznego, militarnego, humanitarnego i społecznego. Polskie samorządy, organizacje społeczne oraz miliony obywateli aktywnie angażują się w pomoc ukraińskim uchodźcom i wspieranie ukraińskich społeczności lokalnych. W tym kontekście decyzje prowadzące do gloryfikowania organizacji odpowiedzialnych za zbrodnie na Polakach stanowią poważną przeszkodę w budowaniu wzajemnego zaufania. Nie sprzyjają rozwojowi dobrosąsiedzkich stosunków między Polską a Ukrainą, utrudniają dialog historyczny oraz negatywnie wpływają na atmosferę współpracy między samorządami i mieszkańcami obu państw.

Gdańsk, jako miasto o szczególnym doświadczeniu historycznym i silnych tradycjach solidarności, od początku rosyjskiej agresji aktywnie wspiera Ukrainę i jej obywateli. Jednym z elementów tych działań jest rozwijanie współpracy z ukraińskimi samorządami, w tym z miastem Lwów. Należy jednak wyraźnie podkreślić, że solidarność ze współczesną Ukrainą nie może oznaczać milczenia wobec prób gloryfikowania sprawców zbrodni popełnionych na Polakach.

Rada Miasta Gdańska stoi na stanowisku, że budowanie trwałych i partnerskich relacji między Polską a Ukrainą wymaga poszanowania prawdy historycznej i pamięci o ofiarach. Pojednanie nie może opierać się na gloryfikowaniu sprawców zbrodni ani na ich przemilczaniu. Gdańsk, miasto naznaczone tragedią II wojny światowej i kolebka Solidarności, ma szczególny obowiązek zabierać głos wszędzie tam, gdzie dochodzi do prób relatywizowania zbrodni i honorowania ich sprawców. Milczenie wobec takich działań byłoby sprzeczne z wartościami, na których opiera się tożsamość naszego miasta.

Przyjęcie niniejszej uchwały stanowi wyraz zdecydowanego sprzeciwu Rady Miasta Gdańska wobec decyzji Lwowskiej Rady Obwodowej, a zarazem potwierdzenie przywiązania do wartości solidarności, prawdy historycznej, wzajemnego szacunku i odpowiedzialnej współpracy międzynarodowej.

WNIOSKODAWCA:

W imieniu Klubu Radnych Koalicji Obywatelskiej

Cezary Śpiewak-Dowbór – Przewodniczący



Signed by /
Podpisano przez:

Cezary Jan Śpiewak-
Dowbór

Date / Data: 2026-
10-26 09:22

OPINIA PRAWNA: